

برنام آنکه جان را فکرت آموخت

رئوس قوانین زیست محیطی مهندسی عمران

مولفان:

سعید نعمتی

(عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد قزوین)

دکای ایستیس

سرشناسه	: نعمتی، سعید، ۱۳۴۸-
عنوان قراردادی	: ایران- قوانین و احکام
عنوان و نام پدیدآور	: رئوس قوانین زیست محیطی مهندسی عمران/ مولفان سعید نعمتی
مشخصات نشر	: تهران: فدک ایستایس، ۱۳۸۹.
مشخصات ظاهری	: ۱۶۶ ص.
شابک	: ۳۵۰۰۰ ریال : ۴-۶۸-۵۲۰۳-۶۰۰-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: ساختمان سازی-- قوانین و مقررات -- ایران
موضوع	: راه و ساختمان -- ایران -- جنبه های زیست محیطی
رده بندی کنگره	: ۱۳۸۸ ۹/۷۹/۲/۳۴۳ KM
رده بندی دیویی	: ۳۴۳/۵۵۰-۷۸۶۲۴
شماره کتابشناسی ملی	: ۱۷۲۷۰۸۳

رئوس قوانین زیست محیطی مهندسی عمران

مؤلفان	: سعید نعمتی
مدیر تولید	: رضا کرمی شاهنده
نوبت چاپ	: دوم - ۱۳۹۰
تیراژ	: ۱۰۰۰
چاپ و صحافی	: گنج شایگان
صحافی	: کیمیا
قیمت	: ۵۰۰۰۰ ریال
شابک	: ۴-۶۸-۵۲۰۳-۶۰۰-۹۷۸

دفتر انتشارات : تهران - خیابان انقلاب - خیابان اردیبهشت - بین لیاپی نژاد و جمهوری - ساختمان ۱۰ (۱۲۶ قدیم)
 تلفن: ۶۶۴۵۸۳۱ - ۶۶۴۸۱۰۹۶ - ۶۶۴۸۲۲۲۱
 نمایندگی تهران : خیابان انقلاب - نبش ۱۲ فروردین - پلاک ۱۳۱۲ - انتشارات صانعی
 تلفن: ۶۶۴۰۹۹۲۴ - ۶۶۴۰۵۳۸۵
 فروشگاه یزد: میدان آزادی (باغ ملی) - ابتدای خیابان فرخی - جنب مجتمع ستاره
 تلفن: ۶۲۲۷۴۷۵ - ۶۲۲۶۷۷۱ - ۶۲۲۶۷۷۲
www.fadakbook.ir - info@fadakbook.ir

کلیه حقوق و حق چاپ متن و عنوان کتاب که به ثبت رسیده است؛ مطابق با قانون حقوق مولفان و مصنفان مصوب ۱۳۴۸ محفوظ و متعلق به انتشارات فدک ایستایس می باشد. هرگونه برداشت، تکثیر، کپی برداری به هر شکل (چاپ، فتوکپی، انتشار الکترونیکی) بدون اجازه کتبی از انتشارات فدک ایستایس ممنوع بوده و متخلفین تحت پیگرد قانونی قرار خواهند گرفت.

معاونت حقوقی
انتشارات فدک ایستایس

فهرست مطالب

بخش اول: قوانین	۱
۱-۲ اصل پنجاهم قانون اساسی ایران	۳
۲-۲ از قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست	۳
۳-۲ از قانون نحوه جلوگیری از آلودگی هوا	۴
۴-۲ از قانون مدیریت پسماندها	۸
۵-۲ از قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری	۱۲
۶-۲ از تبصره ۸۲ از قانون برنامه دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و	۱۲
۷-۲ از قانون مجازات اسلامی - تعزیرات	۱۳
۸-۲ از قانون حفاظت و بهره برداری از جنگلها و مراتع با اصلاحات بعدی	۱۴
۹-۲ از قانون حفظ و حمایت از منابع طبیعی و ذخایر جنگلی کشور	۱۶
۱۰-۲ از قانون حفظ کاربری اراضی و باغها	۱۷
۱۱-۲ از لایحه قانونی نحوه خرید و تملک اراضی و املاک برای اجرای برنامه های	۱۷
.....	۱۹
۱۲-۲ از لایحه قانونی حفظ و گسترش فضای سبز در شهرها	۲۳
۱۳-۲ از قانون حفاظت دریا و رودخانه های مرزی از آلودگی با مواد نفتی	۲۵
۱۴-۲ از قانون اراضی مستحدث و ساحلی	۲۸
۱۵-۲ از قانون اصلاح قانون ایمنی راهها و راه آهن	۳۳
۱۶-۲ از قانون شهرداری	۳۳
۱۷-۲ از قانون توزیع عادلانه آب	۳۴
۱۸-۲ قانون تأسیس شورایعالی شهرسازی و معماری ایران	۴۰
۱۹-۲ از قانون کار	۴۰
۲۰-۲ از مصوبه هیأت وزیران راجع به تشکیل کمیسیون هماهنگی پروژه شهرهای	۴۱
.....	۴۱
۲۱-۲ از آیین نامه اجرایی قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست	۴۲
۲۲-۲ آیین نامه اجرایی نحوه جلوگیری از آلودگی صوتی	۴۳
۲۳-۲ از آیین نامه جلوگیری از آلودگی آب	۴۴

۲۴-۲	از آیین نامه اجرایی ماده (۶۱) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و ...	۴۸
۲۵-۲	از آیین نامه اجرایی بند (الف) ماده (۱۰۴) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی ...	۴۹
۲۶-۲	از آیین نامه اجرایی بند (ج) ماده (۱۰۴) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی...	۴۹
۲۷-۲	از آیین نامه اجرایی ماده (۱۳۴) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی ...	۵۳
۲۸-۲	از آیین نامه اجرایی بند الف تبصره (۸۲) قانون برنامه پنجساله دوم توسعه ...	۵۴
۲۹-۲	از آیین نامه اجرایی قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغها	۵۵
۳۰-۲	از آیین نامه اجرایی لایحه قانون اصلاح قانون واگذاری و احیاء اراضی	۵۷
۳۱-۲	از آیین نامه اجرایی قانون حفاظت و بهره برداری از منابع آبی جمهوری ...	۵۸
۳۲-۲	از آیین نامه اجرایی قانون منع فروش و واگذاری اراضی فاقد کاربری مسکونی...	۵۸
۳۳-۲	از آیین نامه اجرایی قانون حفظ و تثبیت کناره و بستر رودخانه های مرزی	۶۳
۳۴-۲	از آیین نامه اجرایی تبصره ۶۶ قانون بودجه سال ۱۳۶۳ کل کشور	۶۸
۳۵-۲	از آیین نامه اجرایی حمل و نقل جاده ای مواد خطرناک	۷۵
۳۶-۲	از آیین نامه اجرایی نحوه انجام معاینه و صدور برگ معاینه فنی خودرو	۸۵
۳۷-۲	از آیین نامه بهداشت محیط	۸۶
۳۸-۲	از آیین نامه نحوه انجام پژوهشها و تحقیقات علمی در مناطق دریایی جمهوری...	۸۸
۳۹-۲	از آیین نامه مربوط به بستر و حریم رودخانه ها، انهار، مسیلهها، مردابها.....	۹۱
۴۰-۲	از آیین نامه مربوط به استفاده اراضی احداث بنا و تأسیسات در خارج از ...	۹۶
۴۱-۲	از آیین نامه نحوه بررسی و تصویب طرحهای توسعه و عمران محلی، ناحیه ای...	۱۰۴
۴۲-۲	از مصوبه هیأت وزیران راجع به ضوابط و معیارهای استقرار صنایع	۱۲۳

۴۳-۲	از صورتجلسه هیأت وزیران راجع به ممنوعیت احداث صنایع در شعاع ...	۱۲۵
۴۴-۲	مصوبه هیأت وزیران راجع به تفویض اختیارات ... به کمیسیون امور زیر بنایی...	۱۲۶
۴۵-۲	از مصوبه هیأت وزیران راجع به « برنامه جامع صیانت از جنگلهای شمال کشور...»	۱۲۶
۴۶-۲	از مصوبه هیأت وزیران راجع به ضوابط نظارت فنی بر بهره برداری از معادن ...	۱۲۷
۴۷-۲	آیین نامه (الگوی) ارزیابی اثرات زیست محیطی	۱۲۸
۴۸-۲	مصوبه شماره ۱۹۶ مورخ ۱۳۸۰/۷/۲۵ شورایعالی حفاظت محیط زیست ...	۱۳۲
۴۹-۲	آیین نامه طرح های مشمول ارزیابی پیامدهای زیست محیطی در سواحل کشور	۱۳۲
۵۰-۲	از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	۱۳۴
۵۱-۲	مصوبه ... محیط زیست راجع به ارزیابی زیست محیطی فعالیتهای معدنی	۱۳۴
۵۲-۲	مصوبه شورایعالی شهرسازی و معماری ایران راجع به ضوابط جلوگیری ...	۱۳۵
۵۳-۲	از مصوبه شورایعالی حفاظت فنی راجع به آیین نامه کارهای سخت و زیان آور	۱۳۶
۵۴-۲	استانداردهای خروجی فاضلاب ها	۱۴۰
۵۵-۲	دستورالعمل اجرایی مصوبه شماره ۱۵۷ شورایعالی حفاظت محیط زیست...	۱۴۲
۵۶-۲	کنوانسیون منطقه ای کویت برای همکاری درباره حمایت و توسعه محیط ...	۱۴۶
۵۷-۲	پروتکل حمایت محیط زیست دریایی در برابر منابع آلودگی ...	۱۴۷
۵۸-۲	ضمیمه ۲ پروتکل - ترویج تصفیه مشترک و یا مرکب پسابها	۱۵۰
۵۹-۲	ضمیمه ۳ پروتکل - رهنمودها : مقررات و مجوزها برای تخلیه فضولات	۱۵۱

۶۰-۲ پروتکل کنترل انتقالات برون مرزی مواد زاید خطرناک و دیگر ضایعات در دریا...	۱۵۴
۶۱-۲ کنوانسیون چارچوب حفاظت از محیط زیست دریایی دریای خزر	۱۵۴
۶۲-۲ از دستورالعمل ورود به مناطق مذکور در بند الف ماده ۳ قانون حفاظت و ...	۱۵۵
ضمیمه ۱: مراکز دریافت اطلاعات موضوعی مرتبط با پروژه‌ها در کشور	
	۱۵۶
ضمیمه ۲: جدول قوانین موجود مرتبط با ارزیابی اثرات زیست‌محیطی پروژه‌ها	
	۱۵۹
بخش دوم: کلید واژگان	
	۱۶۱

مقدمه :

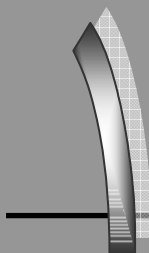
امروزه گستردگی دامنه فعالیت‌های عمرانی باعث شده تا هیچیک از شئون محیط زیست بی نصیب از آثار و تبعات این فعالیت‌ها و نتوان حد و مرزی برای مناطق تحت تاثیر عملیات عمرانی تعریف کرد. از راهسازی در جنگل‌ها و مناطق حفاظت شده طبیعی گرفته تا دفن سالیانه میلیون‌ها تن نخاله ساختمانی و از احداث دکلهای استخراج نفت در دریاها تا ساخت آسمانخراشهای غول پیکر در مناطق پرتراکم شهری و معضل فاضلابهای حاصل از فعالیت‌های زیستی در آنها ، همگی از دست آوردهای- به زعمی نامیمون- توسعه حیطه دست اندازی مهندسی عمران شمرده می شوند. در این میان ظرفیت محدود هضم و خودپالایی محیط زیست، بشریت را با خطر غیرقابل انکار کمبود منابع طبیعی و نابودی ذخایر ارزشمند و حیاتی محیط زیست روبرو ساخته است. به همین دلیل و با پیش بینی یک چنین روزی، از اوایل قرن نوزدهم ایده وضع قوانین زیست محیطی لازم الاجرا و یا توصیه ای در اذهان مدیران جوامع نقش بست و سرانجام پس از گذشت حدود دو قرن از این قضیه ، انبوهی از قوانین زیست محیطی ملی و بین المللی - و گاه متناقض - در تمامی زمینه ها در پیش روی متخصصین قرار گرفته است به طوری که مثلاً هم اینک استخراج قوانین زیست محیطی مربوط به یک شاخه خاص از علوم مهندسی از بین این مجموعه گسترده قوانین بسیار دشوار و در پاره ای مواقع ناممکن به نظر میرسد. نویسندگان این کتاب امیدوارند که خوانندگان به درستی دریابند که کتاب حاضر معضل ذکر شده را در حیطه فعالیت‌های گسترده مهندسی عمران ، لااقل در کشور عزیزمان از میان برده است و چشم آن دارند که به زودی شاهد استفاده فراگیر از این کتاب توسط اقشار گسترده ای از مخاطبان ، اعم از مهندسیین عمران و محیط زیست، اساتید دانشگاهها، دانشجویان، محققین، شرکتهای مهندسیین مشاور، پیمانکاران و قس علی هذا باشند.

من ... توفیق

بخش اول

قوانین